

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság
3.Bhar.29/2012/5.

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság **Budapesten, 2012. év március hónap 7. napján** megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

ítéletet:

A csalás büntette és más bűncselekmény miatt vádlott ellen indult büntetőügyben - az ügyész valamint a vádlott és védő másodfellebbezését elbírálva - a Fővárosi Bíróság mint másodfokú bíróság 2011. év november hónap 11. napján kelt 23.Bf.XIV.9361/2011/9. számú ítéletét **megváltoztatja**.

A vádlott bűnös további 1 rendbeli a Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző a (2) bekezdés c./ pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b./ pontja szerint minősülő folytatólagosan [Btk. 12. § (2) bekezdés] elkövetett csalás büntetében.

A vádlott büntetését 5 (öt) évi börtönbüntetésre, valamint 5 (öt) évi közügyektől eltiltásra súlyosítja.

A vádlott „polgári jogi igény” megfizetésére kötelezését akként változtatja meg, hogy a vádlott kártérítés címén köteles megfizetni 15 (tizenöt) napon belül az sértett 1., a sértett 2., a sértett 3., valamint a sértett 4., részére az elsőfokú ítéletben megállapított összegeket.

A kártérítés után a vádlott a Nemzeti Adó- és Vámhivatal külön felhívására 77.400.- (hetvenhétezer-négyszáz) forint eljárási illetéket köteles megfizetni.

Egyebekben a Fővárosi Bíróság mint másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A Pesti Központi Kerületi Bíróság - a Budapesti XIV. és XVI. Kerületi Ügyészség 2010. év június hónap 21. napján kelt B.XIV.3627/2009/22-II. számú vádirata alapján eljárva - a 2011. év május hónap 19. napján kihirdetett 33.B.XIV.27.025/2010/38. számú ítéletével a vádlottat 10 rendbeli, hét esetben folytatólagosan elkövetett csalás büntette [Btk. 318. § (1) és (2) bekezdés c) pont, három esetben a (6) bekezdés b) pont és folytatólagosan elkövetett, hét esetben az (5) bekezdés b) pont és négy esetben folytatólagosan elkövetett], valamint magánokirat-hamisítás vétsége [Btk.276. §] miatt - mint különös visszaesőt - halmazati büntetésül 5 év börtönbüntetésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható.

Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a polgári jogi igény címén a magánfelek javára kártérítés fizetésére, eljárási illeték és bűnügyi költség megfizetésére kötelezésről, a bűnjelekről, valamint megszüntette a Pesti Központi Kerületi Bíróság 3.Bk.819/2006/9. számú összbüntetési ítéletével megállapított 4 év 9 hónap 22 nap börtönbüntetés végrehajtása során alkalmazott feltételes szabadságot.

Az ítélet ellen az ügyész - a Fővárosi Főügyészség Bfel.19.521/2010/2. számú átiratában is fenntartottan - súlyosításért, a börtönbüntetés tartamának felemelése végett fellebbezett.

Jogorvoslattal élt a vádlott és védője is, elsősorban felmentésért, másodlagosan enyhítésért.

A Fővárosi Bíróság mint másodfokú bíróság a 2011. év november hónap 11. napján kihirdetett 23.Bf.XIV.9361/2011/9. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta.

A vádlottat az ellene 1 rendbeli, a Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és (2) bekezdés II. fordulat c) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő folytatólagosan elkövetett csalás büntette miatt emelt vád alól felmentette, a börtönbüntetés tartamát és a közügyektől eltiltás mértékét egyaránt 4-4 évre mérsékelte. A sértett 6. polgári jogi igényének érvényesítését egyéb törvényes útra utasította, a vádlottat pedig magánfelenként külön-külön kötelezte a le nem rótt illeték megfizetésére. A bűnjelek lefoglalását megszüntető rendelkezést mellőzte, és továbbmenően beszámította a kiszabott szabadságvesztésbe a vádlott által előzetes letartóztatásban töltött időt.

A másodfokú ítélet ellen az ügyész a vádlott terhére a felmentő rendelkezés miatt bűnösség megállapítása és a büntetés súlyosítása; míg a vádlott és védője enyhítés végett jelentett be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 2012. év február hónap 1. napján kelt BF.137/2012/1. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta.

Rámutatott: téves a másodfokú bíróságnak az az álláspontja, hogy a vádirat az 1., míg azzal egyezően az elsőfokú ítélet az I. tényállási pontban a bűncselekmény leírását teljeskörűen nem tartalmazza, mivel a vádlotti szándéktartalomra -mint szükséges tényállási elemre - vonatkozó megállapítást nem rögzít.

A tényállásnak a tényeket, a külvilágban megjelenő, észlelhető eseményeket kell rögzítenie. A szándék, motívum, célzat azonban az elkövető tudatában lejátszódó folyamat, a külvilágban meg nem jeleníthető; a belső tudattartalom így nem ténybeli kérdés, hanem jogi következtetés, melyet a jogalkalmazónak a külvilágban megtörtént események alapján kell mindenkor levonnia.

A vádirat 1. pontja tartalmazza a vádlottnak a tévedésbe ejtésre irányuló magatartásának mibenlétét [a megrendelő személyét valótlannul jelölte meg], a kár bekövetkezésének tényét [a számlák nem kerültek kiegyenlítésre] és a valótlann tartalmú okirat benyújtását. Ezekből a külvilágban megnyilvánuló eseményekből lehet és kell az elkövetői tudattartalomra következtetni, amely már azonban nem a

tényállás körébe tartozó kérdés, hanem jogkövetkeztetés. Helyes jogkövetkeztetéssel pedig csak arra az eredményre lehet jutni, hogy a vádlottat - ebben az esetben is - a jogtalan haszonszerzés célzata vezette, felmentésére így tévesen került sor; e vádpont tekintetében is bűnössége megállapításának van helye.

A vádlott előéletére, eddigi életvezetésére, a jelen ügyben elbírált cselekmények sorozatjellegére tekintettel pedig büntetésének súlyosítása indokolt.

A harmadfokú bíróság nyilvános ülésén a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselője az írásban előterjesztett indítványát maradéktalanul fenntartotta.

A vádlott védője a nyilvános ülésen a másodfokú eljárásban írásban előterjesztett indítványát tartotta fenn.

Ebben utalt arra, hogy a vádlotti szándékot az I. tényállás kapcsán sem a vád, sem az elsőfokú ítéleti tényállás nem rögzíti; ennél az esetről túlszámlázás történt, így a kárérték sem állapítható meg; s maga a vádlott is büntetőeljárást kezdeményezett a sértett 7., illetőleg annak vezetője ellen. Nem igazolt, hogy védenca a termékeket eleve azzal a szándékkal vette át a sértetti cégtől, hogy azt a későbbiekben senki sem kívánja majd kifizetni. A többször is kihallgatott tanúknak a számlák sztorizálásával összefüggő vallomása ellentmondásos. A II. tényállási pontban a sértett személye sem tisztázott, a tanúk vallomása, azok tartalmának a bizonyítékok láncolatában való értékelése korántsem aggálymentes. A III. tényállási pont tekintetében hivatkozott arra, hogy az írásszakértői vélemény nem eredeti összehasonlító okirat alapján készült. Végül utalt az eljárás eddigi szabálysértéseire; s összességében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta.

A védő a harmadfokú nyilvános ülésen tehát egyrészt a fentieket tartotta fenn; másodlagosan a büntetés enyhítését kérte.

Az ellentétes irányú fellebbezések közül a vádhatóságé az alapos.

A harmadfokú bíróság a fellebbezésekkel megtámadott másodfokú ítéletet az azt megelőző első- és másodfokú eljárással együtt bírálta felül a Be. 387. § (1) és (2) bekezdése szerint.

Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság eleget tett ügyfelderítési kötelezettségének, az általa megállapított tényállást csupán kis mértékben pontosította, egészítette ki a másodfokú bíróság.

A történések ekként való rögzítése helyes, teljes; a tényállás mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében írt hibáktól, így alapul szolgált a harmadfokú felülbírálat során is.

Az irányadó tényállás alapján az első- és másodfokú bíróság egyaránt helyes következtetést vont a II-III. tényállási pontok tekintetében a vagyon elleni, míg az I. tényállási pont kapcsán a közbizalom elleni bűncselekményt érintően a vádlott bűnösségére; és e cselekmények minősítése is törvényes.

Ellentét a korábban az ügyben eljáró bíróságok között az I. tényállási pontban írtak vagyon elleni bűncselekményként való értékelhetősége tekintetében volt.

A harmadfokú bíróság e körben az elsőfokú bírósággal értett egyet.

Egyrészről: maradéktalanul helyes a fellebbviteli főügyészi álláspont.

Az elkövető tudattartalma - a cselekmény megvalósítása során meglevő pszichikus, akarati érzelmviszonyulása - nem ténybeli, hanem jogi következtetés tárgya [BH. 1998. 526.]; s ebből következően a vádnak nem olyan, a Be. 217. § (3) bekezdés b) pontja szerinti elengedhetetlen része, amelynek hiánya a büntetőjogi felelősség megállapíthatóságát eleve kizárná.

Egyébiránt is: saját álláspontjához képest a másodfokú bíróságnak nem felmentő rendelkezést kellett volna hoznia, hanem a Be. 373. § (1) bekezdés I/c) pontja szerint az elsőfokú ítéletet e tekintetben hatályon kívül kellett volna helyeznie, s az eljárást meg kellett volna szüntetnie.

Másrészről: korántsem valamely hiányosságról van a jelen esetben szó, hanem sokkal inkább vádirat-szerkesztési pontatlanságról.

A vád a 2-9. pontban minden esetben tartalmazza, hogy a vádlottnak már eleve nem állt szándékában a díj megfizetése, a tárgy visszaszolgáltatása; ez egyedül az 1. tényállási pontban maradt el. Ugyanakkor valamennyi cselekményt a vádhatóság üzletszerűen elkövettként minősített, ezáltal azonos megítélés alá vont. Kétséggel kívül szerencsésebb lett volna a vádlotti szándékra, célzatra utaló megállapítást az egyes tényállási pontok taglalását megelőzően, mintegy preambulumbként rögzíteni; a vádirat azonban egységes egész, az abban foglalt eseménysort ekként kell kezelni és elbírálni; abból egyes rész-magatartások kiragadásának nincs helye.

Erre tekintettel viszont az I. tényállási pontban foglaltak sem csupán valamely polgári jogi ügyletet írnak körül, hanem vagyon elleni bűncselekményt.

A harmadfokú bíróság ezért a vádlottnak az ítéleti tényállás I. pontjában írt cselekményét - egyezően az elsőfokú bírósággal - további 1 rendbeli, a Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő folytatólagosan [Btk. 12. § (2) bekezdés] elkövetett csalás bűntettének minősítette.

Itt jegyzi meg, hogy nem osztotta a másodfokú bíróságnak a vonatkozó törvényhely (2) bekezdése kapcsán a II. fordulatra való hivatkozás szükségességével kapcsolatos okfejtését. A (2) bekezdés II. fordulata a szabálysértési értékhatárt meg nem haladó kárösszeg tekintetében elkövetett cselekményeket rendeli büntetni; a kárösszeg azonban ebben az esetben korántsem 20.000.-, hanem több mint hat- és félmillió forint.

A joghátrány nemének és mértékének meghatározása során is az elsőfokú bíróság járt el helyesen.

A vádlott előélete kifejezetten kedvezőtlen: az elsőfokú ítéletben is hivatkozott 22.B.V-XIII.1635/2003. számú ügyben 73 rendbeli, nagyrészt hasonló jellegű

csalási és közbizalom elleni bűncselekmény miatt került sor az elítélésére; mely büntetés a célját láthatóan nem érte el.

A jelen ügyben elbírált cselekmények száma, az annak során összességében érintett kárérték nagysága - valamivel több mint huszonötmillió forint, melynek csupán mintegy a tizede térült meg, valamint került ezideig igazoltan megítélésre - okán a harmadfokú bíróság úgy a börtönbüntetés mértékét, mint a közügyektől eltiltás tartamát egyaránt öt-öt évre súlyosította.

A magánfélként fellépő egyes sértettek javára megítélt összeg jogcíme kártérítés [Ptk. 339. §], nem pedig „polgári jogi igény”; utóbbit a Ptk. nem ismeri. Az elsőfokú ítélet pontatlan szóhasználata miatt szükséges helyesbítést a harmadfokú bíróság megtette.

Tévesen kötelezte a másodfokú bíróság a vádlottat magánfelenként külön-külön illeték megfizetésére.

Amennyiben ugyanazon ügyben több magánfél érvényesít polgári jogi igényt, úgy ezáltal ők egyszerű pertársaságot alkotnak, és a követeléseiket a pertárgy értékének meghatározása végett össze kell adni, s ennek alapján kell az illeték alapját is megállapítani [BH. 2008. 49.].

A másodfokú bíróság összességében 12.900.000.- forint megfizetésére kötelezte a vádlottat, ezen összeg Itv. 42. § (1) bekezdés a) pontja szerinti 6 %-a 774.000.- forint.

A vádlott a magánfelek követelésénekösszepszerűségét nem vitatta, erre figyelemmel a harmadfokú bíróság lehetőséget látott az Itv. 58. § (1) bekezdés c) pontja szerinti mérsékelt illeték alkalmazására.

A vádlott által ilyen címen fizetendő összeg ebből következően 77.400.- forint.

A másodfokú bíróság ítéletének fentiek szerinti megváltoztatása a Be. 398. § (1) bekezdésén, míg egyebekben a helybenhagyása a Be. 397. §-án alapul.

Budapest, 2012. év március hónap 7. napján

. Nehrer Péter s.k. Dr. Székely Ákos s.k.. Hrabovszki Zoltán s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Bíróság 23.Bf.XIV.9361/2011/9. számú ítélete - a Fővárosi Ítéltábla 3.Bhar.29/2012/5. számú ítéletében írt változtatással - 2012. év március hónap 7. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2012. év március hónap 7. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.

a tanács elnöke

Kiadmány hitelélül:

tisztviselő